

KOMUNIKATzBADAŃ

NR 103/2017

ISSN 2353-5822

Polacy, Czesi, Słowacy i Węgrzy o członkostwie w Unii Europejskiej

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

20 lat
Fundacji **CBOS**
1997-2017

Warszawa, sierpień 2017

20 lat Fundacji CBOS 1997-2017

Od 11 kwietnia 1997 r., od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 1997 r. o fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, **CBOS DZIAŁA JAKO FUNDACJA.**

Dwadzieścia lat w życiu politycznym, społecznym i w życiu fundacji to dużo. Wiele się przez ten czas zdarzyło.

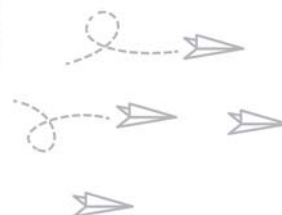
CBOS ZREALIZOWAŁ

836
badań

REZULTATY BADAŃ STATUTOWYCH UDOSTĘPNILIŚMY
SPOŁECZEŃSTWU, MEDIOM, INSTYTUCJOM PUBLICZNYM
I ORGANOM PAŃSTWOWYM W POSTACI

3735
komunikatów

PRACOWAŁO DLA NAS

3600
ankieterów

PRZEBADALIŚMY PONAD

1 000 000
respondentów

Naszym czytelnikom, naszym respondentom i sobie życzymy kolejnych lat owocnych i inspirujących badań, upowszechniania płynącej z nich wiedzy o społeczeństwie, a także popularyzacji dorobku fundacji CBOS.

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W ramach trwającej od kilkunastu lat współpracy z instytutami badawczymi w państwach Grupy Wyszehradzkiej zbadaliśmy stosunek społeczeństw tych krajów do członkostwa w Unii Europejskiej¹. Kraje te łączy m.in. wspólne stanowisko w sprawie obowiązkowej relokacji uchodźców przybywających do państw Unii, a także w sprawie konieczności reformy UE – w taki sposób, aby zachować jej jedność. Okazuje się jednak, że społeczeństwa objęte badaniem dość wyraźnie różnią się w kwestiach związanych z integracją europejską.

Przed porównaniem opinii społeczeństw państw Grupy Wyszehradzkiej na temat członkostwa w UE omówimy dane dotyczące Polski.

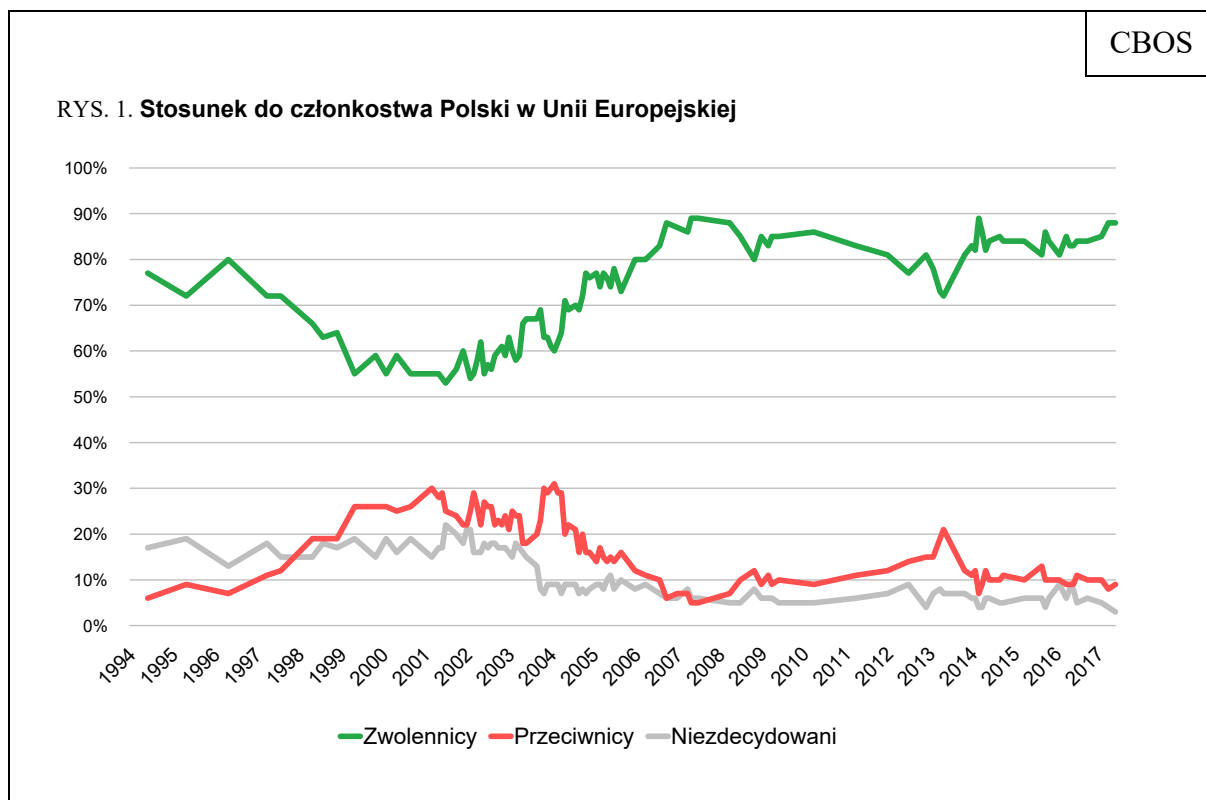
OPINIE O CZŁONKOSTWIE POLSKI W UE – ZMIANY I TRENDY

Utrzymuje się bardzo wysokie poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Do jego zwolenników zalicza się obecnie 88% dorosłych Polaków, jedynie 9% stanowią przeciwnicy przynależności naszego kraju do UE.

Tabela 1

Stosunek do członkostwa Polski w UE	Wskaźniki respondentów według terminów badań																	
	2014					2015					2016					2017		
	IV	V	VI	IX	X	IV	IX	X	XI	II	IV	V	VI	VII	X	II	IV	VI
	w procentach																	
Zwolennicy	86	82	84	85	84	84	81	86	84	81	85	83	83	84	84	85	88	88
Przeciwnicy	9	12	10	10	11	10	13	10	10	10	9	9	9	11	10	10	8	9
Niezdecydowani	4	6	6	5	5	6	6	4	6	9	6	8	8	5	6	5	4	3

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (325) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 1–8 czerwca 2017 roku na liczącej 1020 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. Sondaż w Czechach (CVVM Sociological Institute) realizowano w dniach 5–18 czerwca 2017 roku (N=983), na Słowacji (FOCUS) w dniach od 31 maja do 4 czerwca 2017 roku (N=1012), a badanie na Węgrzech (TÁRKI) – od 14 do 23 lipca 2017 roku (N=1017). W Polsce, na Słowacji i na Węgrzech badania realizowano na próbach dorosłych mieszkańców (18+), natomiast w Czechach na próbie 15+.

Zwolennicy członkostwa Polski w UE dominują we wszystkich grupach społeczno-demograficznych oraz w elektoratach wszystkich ugrupowań cieszących się największym poparciem społecznym.

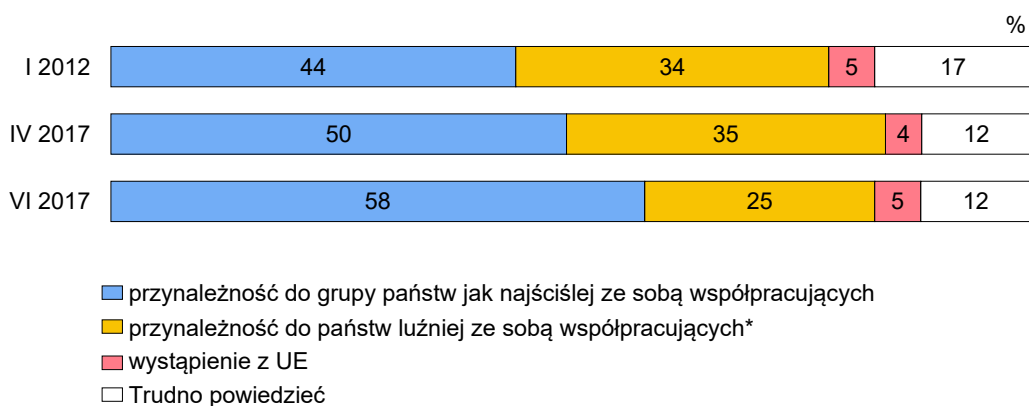
Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Stosunek do członkostwa Polski w UE		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdeterminowani
	w procentach		
PO	99	1	0
PiS (wraz z SP i PR)	84	14	2
Kukiz'15	84	14	2

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Polacy nie tylko powszechnie aprobują członkostwo naszego kraju w Unii Europejskiej, ale też coraz częściej popierają pogłębianie integracji. Ponad połowa badanych (58%, o 8 punktów procentowych więcej niż w kwietniu) uważa, że gdyby sytuacja w UE zmierzała w kierunku przyspieszenia integracji w gronie zainteresowanych tym krajów i rozwoju Europy dwóch prędkości, Polska powinna znaleźć się wśród państw ściśle ze sobą współpracujących.

RYS. 2. Często mówi się o Europie dwóch lub nawet kilku prędkości, o państwach, które ściślej ze sobą współpracują i takich, które są ze sobą luźniej powiązane. Czy w interesie Polski leży:

* W poprzednich badaniach: pozostanie wśród państw luźniej ze sobą współpracujących

Zwolennicy dołączenia Polski do państw ściśle ze sobą współpracujących przeważają niemal we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych. Szczególnie często przynależność naszego kraju do „twardego jądra” Europy postulują osoby o wyższym statusie społeczno-ekonomicznym: badani z wyższym wykształceniem (72%), respondenci o miesięcznych dochodach *per capita* 2000 zł i więcej (71%), kadra kierownicza i specjaliści (71%) oraz średni personel, technicy (71%). Do osób najczęściej preferujących przynależność Polski do państw luźniej współpracujących należą najmłodsi badani – mający od 18 do 24 lat (36%), respondenci najslabiej sytuowani – o miesięcznych dochodach przypadających na członka rodziny do 649 zł (35%), renciści (36%) oraz, przede wszystkim, rolnicy (42%).

Przekonanie, że w interesie Polski leży raczej przynależność do grupy państw najściślej współpracujących niż pozostanie wśród państw luźniej ze sobą powiązanych, częściej wyrażają osoby identyfikujące się z lewicą (71%) niż badani o orientacji prawicowej (55%).

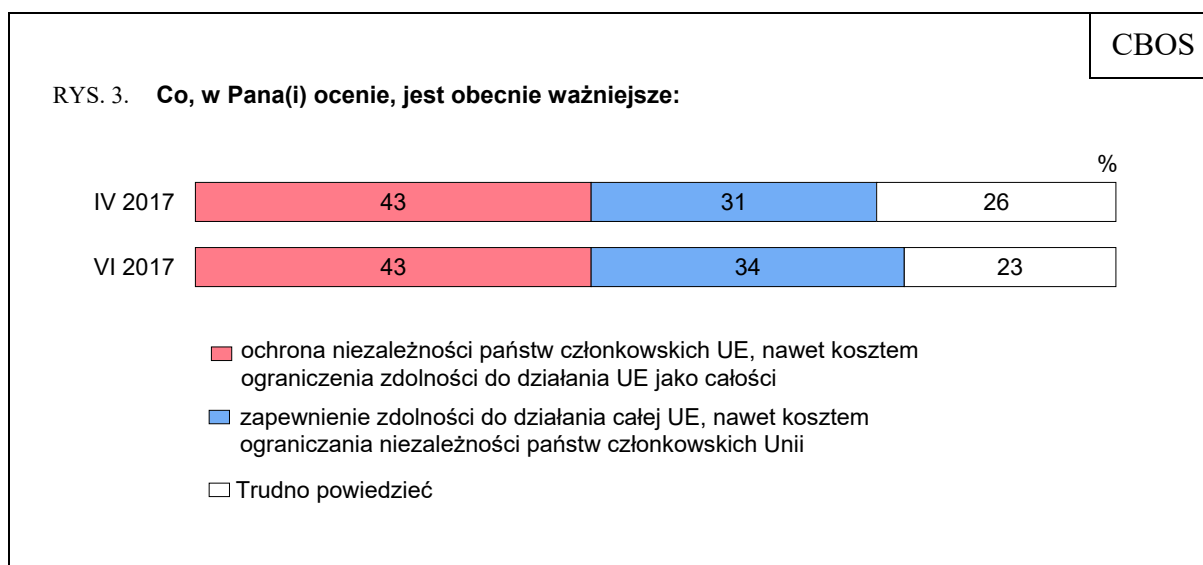
W potencjalnych elektoratach za ścisłą współpracą w UE opowiadają się w ogromnej większości sympatycy PO. Wyborcy PiS i ruchu Kukiz'15 są mniej jednomyślni. O ile jednak w elektoracie PiS przeważają zwolennicy pogłębiania integracji, o tyle wśród sympatyków ruchu Kukiz'15 obie opcje mają praktycznie takie samo poparcie.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty*	Często mówi się o Europie dwóch lub nawet kilku prędkości, o państwach, które ściślej ze sobą współpracują i takich, które są ze sobą luźniej powiązane. Czy w interesie Polski leży:			
	przynależność do grupy państw jak najściślej ze sobą współpracujących	przynależność do państw luźniej ze sobą współpracujących	wystąpienie z UE	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	82	13	0	5
PiS (wraz z SP i PR)	51	29	8	12
Kukiz'15	40	41	9	10

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Mimo wyraźnie zwiększającego się poparcia dla pogłębiania integracji europejskiej nadal więcej Polaków uważa, że ważniejsza jest ochrona niezależności państw członkowskich (43% wskazań) niż zapewnienie zdolności do działania całej Unii (34%).

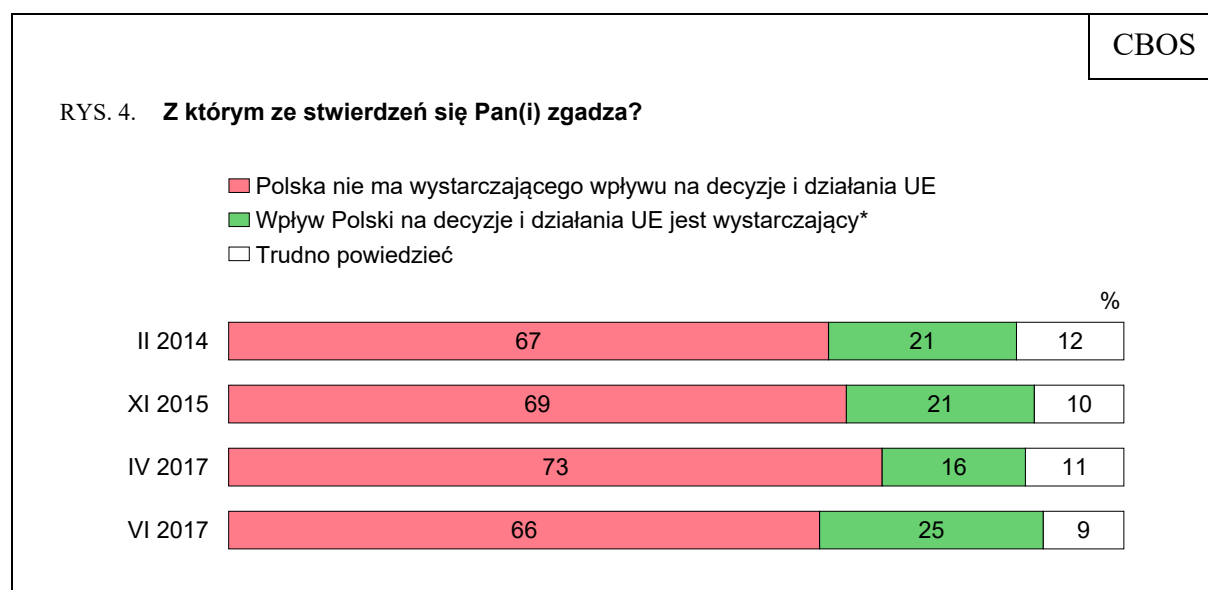
Opinie w tej kwestii różnicuje przede wszystkim orientacja polityczna. O ile osoby identyfikujące się z prawicą częściej niż przeciętnie podkreślają znaczenie państwowej suwerenności (58%), o tyle badani deklarujący lewicowe poglądy polityczne przedkładają zdolność UE do działania nad ochronę niezależności państw członkowskich (49% wobec 35%). Kwestia ta wyraźnie dzieli elektoraty. O ile sprawność działania Unii jest główną troską zwolenników PO, o tyle wyborcy PiS i ruchu Kukiz'15 przykładają większą wagę do ochrony niezależności państw członkowskich.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty*	Co, w Pana(i) ocenie, jest obecnie ważniejsze:		
	zapewnienie zdolności do działania całej UE, nawet kosztem ograniczenia niezależności państw członkowskich Unii	ochrona niezależności państw członkowskich UE, nawet kosztem ograniczenia zdolności do działania UE jako całości	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	64	24	12
PiS (wraz z SP i PR)	22	57	21
Kukiz'15	16	74	10

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Po nieudanej próbie zablokowania przez polski rząd reelekcji Donalda Tuska na stanowisko przewodniczącego Rady Europejskiej (w marcu tego roku) nasiliło się przekonanie, że Polska nie ma wystarczającego wpływu na decyzje i działania Unii Europejskiej. Obecnie przeświadczenie o niedostatecznym oddziaływaniu naszego kraju na politykę UE osłabło, choć nadal podziela je większość badanych (66%, od kwietnia spadek o 7 punktów procentowych).

* W poprzednich badaniach: zadowolający

Opinia o zbyt małym wpływie Polski na decyzje i działania UE przeważa we wszystkich grupach społeczno-demograficznych oraz we wszystkich analizowanych elektoratach. Szczególnie często poczucie niedostatecznego wpływu naszego kraju na sprawy unijne mają osoby najbardziej religijne – uczestniczące w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (77%, jedynie 8% postrzega go jako wystarczający). Z kolei stosunkowo najczęściej zadowoleni z zakresu oddziaływania Polski na decyzje i działania UE są badani identyfikujący się z lewicą (38%). W potencjalnych elektoratach istnieją w tej kwestii dość wyraźne

rozbieżności. O ile zadeklarowani wyborcy PiS oraz, przede wszystkim, sympatycy ruchu Kukiz'15 w zdecydowanej większości uważają, że Polska nie ma wystarczającego wpływu na decyzje i działania UE, o tyle spora część elektoratu PO jest przeciwnego zdania.

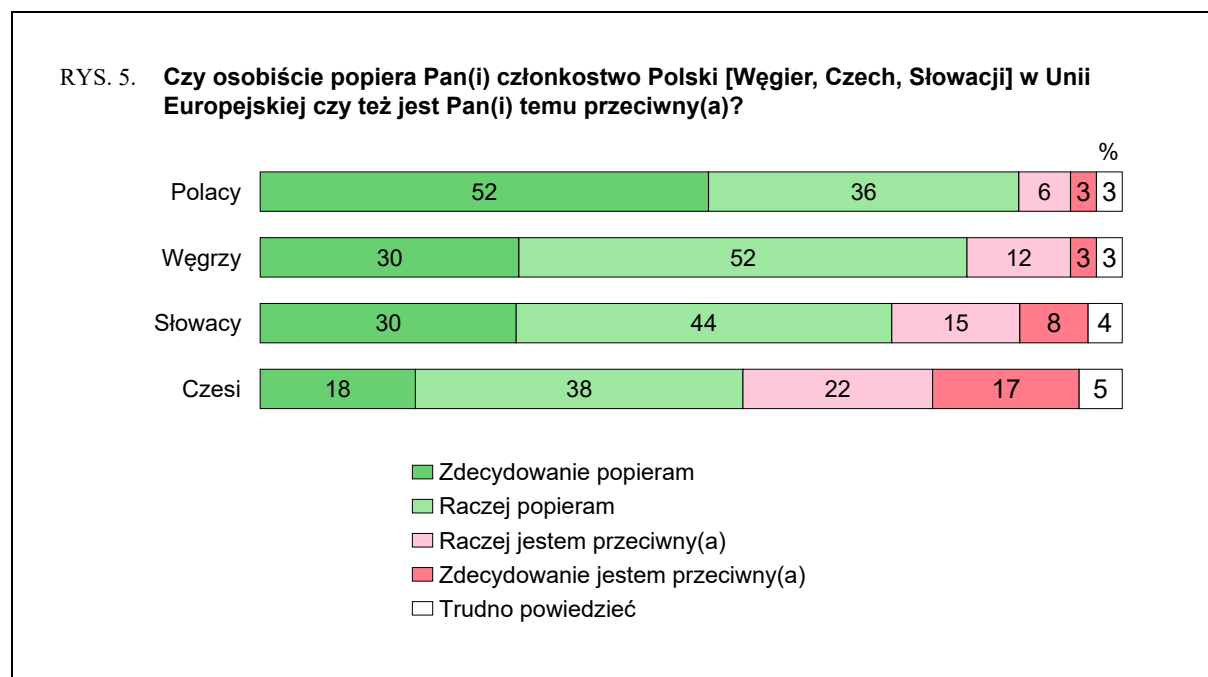
Tabela 5

Potencjalne elektoraty*	Z którym ze stwierdzeń się Pan(i) zgadza?		
	Wpływ Polski na decyzje i działania UE jest wystarczający	Polska nie ma wystarczającego wpływu na decyzje i działania UE	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	44	49	7
PiS (wraz z SP i PR)	19	73	8
Kukiz'15	14	86	0

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

POLACY, CZESI, SŁOWACY I WĘGRZY O CZŁONKOSTWIE W UE

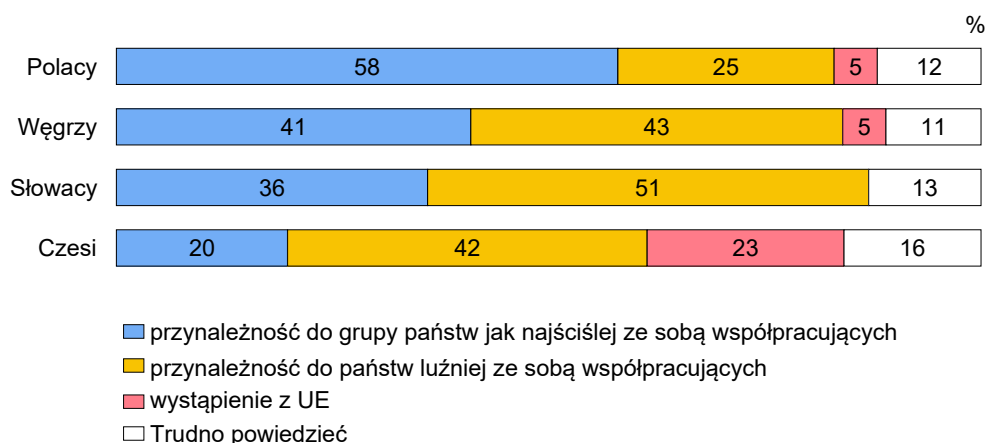
Polska jest najbardziej pronijnym krajem wśród państw Grupy Wyszehradzkiej. Polacy najczęściej i najsilniej popierają członkostwo swojego kraju w Unii Europejskiej (ogółem 88%, w tym 52% zdecydowanie). Obecność w UE popiera także większość badanych z pozostałych państw regionu – ponad cztery piąte Węgrów (82%), niemal trzy czwarte Słowaków (74%) i ponad połowa Czechów (56%).

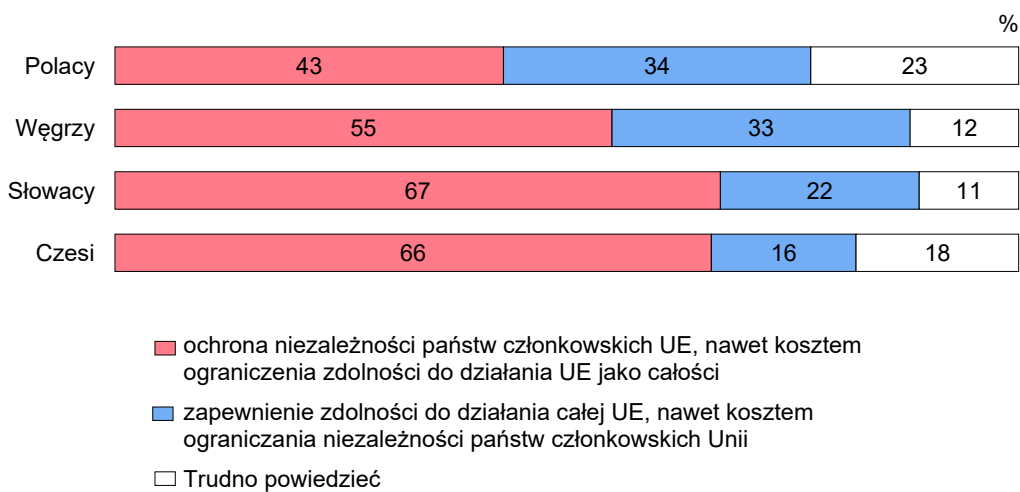
Spośród czterech badanych społeczeństw Polacy są jedynym, w którym wyraźną przewagę mają zwolennicy ścisłej integracji. W Czechach i na Słowacji przeważają osoby postulujące przynależność ich krajów do państw luźniej ze sobą współpracujących. Na Węgrzech grupy zwolenników i przeciwników ścisłej integracji są mniej więcej równoliczne.

RYS. 6. Często mówi się o Europie dwóch lub nawet kilku prędkości, o państwach, które ściślej ze sobą współpracują i takich, które są ze sobą luźniej powiązane. Czy w interesie Polski [Węgier, Czech, Słowacji] leży:

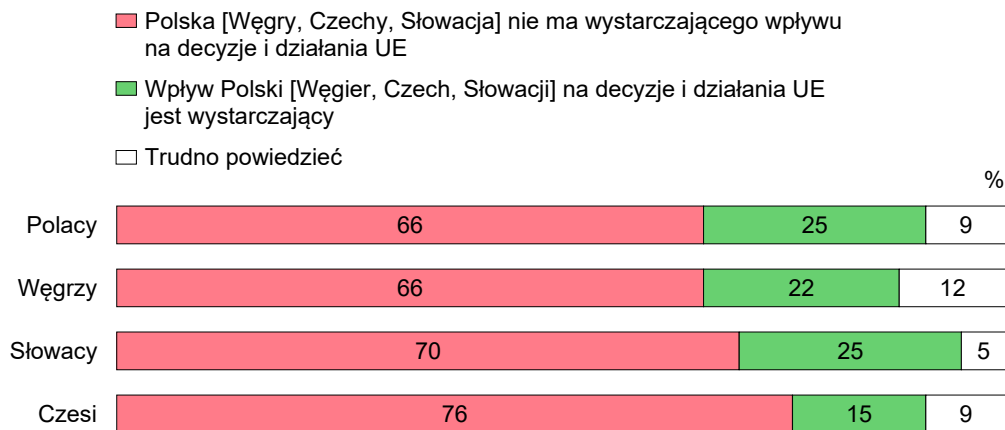
We wszystkich krajach objętych badaniem ochrona niezależności państw członkowskich UE jest postrzegana jako nadrzędna wartość wobec zapewnienia zdolności do działania całej Unii. Ochrona państwowej suwerenności, nawet kosztem ograniczenia zdolności działania Unii jako całości, jest priorytetem dla dwóch trzecich Czechów i Słowaków oraz dla ponad połowy Węgrów. Wybór między, z jednej strony, niezależnością państwową a – z drugiej – zapewnieniem Unii Europejskiej możliwości sprawnego działania jest najmniej jednoznaczny dla Polaków i w Polsce częściej niż w pozostałych krajach pozostaje nierozstrzygnięty.

RYS. 7. Co, w Pana(i) ocenie, jest obecnie ważniejsze:

We wszystkich państwach Grupy Wyszehradzkiej dominuje poczucie niedostatecznego wpływu na decyzje i działania Unii Europejskiej.

RYS. 8. Z którym ze stwierdzeń się Pan(i) zgadza?

Polacy nie tylko powszechnie akceptują członkostwo naszego kraju w Unii Europejskiej, ale też coraz częściej deklarują poparcie dla pogłębiania integracji europejskiej, co można odczytywać jako wskaźnik zaniepokojenia polityką rządzącej partii, która bywa odbierana jako prowadząca do izolacji Polski w UE. Mimo wzrostu pronijnych nastrojów ochrona suwerenności państwowej pozostaje dla Polaków wartością nadrzędną wobec zapewnienia skuteczności działania Unii jako całości.

Spośród społeczeństw państw Grupy Wyszehradzkiej Polacy są najbardziej pronijni, natomiast jako najbardziej eurosceptycznych można określić Czechów. Niezależnie od tych różnic wszystkie społeczeństwa objęte badaniem łączy poparcie dla członkostwa w Unii Europejskiej oraz poczucie niedostatecznego wpływu na jej decyzje i działania.

Opracowała
Beata ROGUSKA